

Икономистите на БАН: България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС

понеделник, 20 май 2024 | Категории: [Общи новини](#)

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Това се казва в темата на фокус в редовния **Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“** на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Темата на фокус анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. В нея учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и

продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в **работните заплати** през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в Доклада.

През 2023 г. **фискалната политика** продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Годината 2023 се характеризира и със запазване на интензивните темпове на кредитиране в **банковия сектор** на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се казва в Доклада.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на **капиталовия пазар** в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

ПРОГНОЗНИ ОЦЕНКИ В КРАТКОСРОЧЕН ПЛАН

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от Доклада.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

Пълният текст на Годишния доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ за 2023 г. може да намерите на следния линк:
<https://www.iki.bas.bg/godishen-doklad-2024>

България с едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС

Икономистите на БАН с негативен доклад по темата

20 май 2024 13:35

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област.

Това се казва в темата на фокус в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Темата на фокус анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. В нея учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий.

Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в **работните заплати** през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в Доклада.

През 2023 г. **фискалната политика** продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията

се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ.

Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Годината 2023 се характеризира и със запазване на интензивните темпове на кредитиране в **банковия сектор** на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се казва в Доклада.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на **капиталовия пазар** в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

ПРОГНОЗНИ ОЦЕНКИ В КРАТКОСРОЧЕН ПЛАН

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от Доклада.

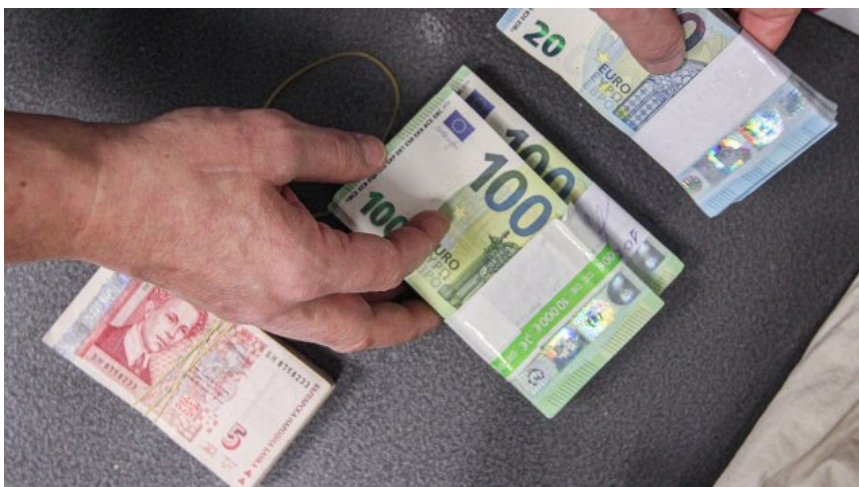
Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация,

развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

<https://www.investor.bg/a/515-ikonomika-i-makrodanni/394390-ban-do-2026-g-inflatsiyata-v-balgariya-shte-se-zabavya-no-shte-ostane-visoka>

БАН: До 2026 г. инфлацията в България ще се забавя, но ще остане висока

В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., прогнозира икономистите на института

Снимка: Димитър Кьосемарлиев, Investor Media Group

В следващите две години инфлацията в България постепенно ще се забавя, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие заради неблагоприятни външни фактори, но и вследствие на провежданата политика по доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г.

Това се посочва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

През периода 2024-2026 г. **инфлацията постепенно ще намалява, но остава висока** спрямо предходното десетилетие. Това до голяма степен се дължи на външни фактори, както и на някои дискреционни мерки на правителството (като провеждане на политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности). Те допринасят за по-високия темп на инфлацията в сравнение със средните стойности за държавите членки на ЕС, посочват икономистите.

В краткосрочен план **вътрешното търсене ще продължи да бъде основен фактор** на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19, прогнозира икономистите на БАН.

Предвид неблагоприятната външна и вътрешна икономическа обстановка, реалният **растеж на БВП** се прогнозира да остане под потенциалния, като през 2024 г. се очаква да бъде малко над 2%. До 2026 г. растежът плавно ще се възстанови до средните нива преди пандемията, като вътрешното търсене ще продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж. В средносрочен план икономическият растеж в България се очаква да бъде в рамките на 3,0-3,5% годишно.

Динамиката на **потреблението** ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната.

Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж при основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Очакванията за 2024 г. са за **охлаждане на кредитирането** както на фирмите, така и на домакинствата на фона на нарастващите рискове на икономическата среда и начисляването на премия за риск върху вземанията от нефинансовия сектор, което ще доведе до постепенно повишаване на лихвените проценти по кредитите, посочва се в доклада.

Икономистите препоръчват активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

Защо инфлацията в България продължава да е над средната за еврозоната?

2023 г. – икономиката и инвестициите се забавят, налице са проинфлационни фактори

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1,8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на миналата година, подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г., но въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се преструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в работните заплати през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва още в доклада.

През 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

2023 г. се характеризира и със запазване на интензивните темпове на кредитиране в банковия сектор на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се посочва в доклада.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия

пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

<https://www.iskra.bg/ikonomistite-na-ban-alarmiraha-balgariya-e-lider-po-energiyna-bednost-v-es/>

Икономистите на БАН алармираха: България е лидер по енергийна бедност в ЕС

[Нина Кръстева](#)

20 май 2024 | 11:50:36

Отопление. Снимка: Freepik.com

България регистрира едни от **най-високите нива на енергийна бедност в ЕС**, но изостава при въвеждането на механизми за подкрепа на енергийно бедните домакинства. Липсва целенасочена и координирана междусекторна политика в тази област, сочи Годишният доклад „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът подчертава необходимостта от активна **социална и инвестиционна политика**, която да не само покрива текущите разходи за транспорт и енергия, но и да се стреми към дългосрочното им намаляване чрез целенасочени инвестиции в енергийна ефективност и декарбонизация. Учените от ИИИ препоръчват въвеждането на механизъм за **социална поносимост на цените на електроенергията**, съобразен с либерализирания пазар, с ясно разписани мерки и скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Те също така предлагат оценката на енергийната бедност да се извършва на ниво домакинство, а не на лице, като се вземат предвид броят на лицата и жилищната площ за всеки тип домакинство.

Ежегодното проследяване на **реновираните сгради и разхода за енергия**, както и адекватната оценка на социалните рискове и възможности, са също сред препоръките. Те включват оценка на последиците за заетостта и уменията, както и въздействията от климатичния и енергийния преход.

Според Годишния доклад икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%. Основни фактори за това са по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, **частното потребление се разширява**, особено през първите шест месеца на годината, подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика. Въпреки това, фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати. Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на годината. Въпреки антиинфлационните действия на международните фактори, вътрешната макроикономическа среда продължава да оказва проинфлационен натиск.

Пазарът на труда през 2023 г. остава относително спокоен, въпреки някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Липсата на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Динамиката и структурните промени в работните заплати не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности.

Фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на Европейската комисия и Европейската централна банка за спазването на Маастрихтските критерии. Част от мерките за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем от безработицата.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но положителен растеж на кредитната активност. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Очакваният **слаб икономически растеж** в основните търговски партньори на България ще задържи външното търсене на ниско ниво, а платежният баланс ще се влошава през периода 2024-2026 г. Инфлацията постепенно ще намалява, но ще остане по-висока от обичайната през предходното десетилетие, което може да отложи членството в еврозоната и след 2025 г.

ИИИ препоръчва **активизиране на инвестиционната активност**, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, фискална консолидация,

развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване на стабилността на финансовия сектор.

Пълният текст на Годишния доклад „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ за 2023 г. може да бъде намерен [ТУК](#).

<https://3e-news.net/bg/a/view/53235/ikonomisti-ot-ban-preduprejdavat-chlenstvoto-v-evrozonata-moje-da-se-otloji-sled-2025-godina>

Икономисти от БАН предупреждават: Членството в еврозоната може да се отложи след 2025 година

Заради инфлацията и политиката на доходите, която не е съобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности, става ясно от годишния доклад на Института за икономически изследвания

14:51 ч.

Инфлацията в България постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г. Това се посочва в редовния годишен [доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания \(ИИИ\) при Българската академия на науките \(БАН\), публикуван на сайта на института.](#)

Докладът анализира икономическото развитие на България и провежданите икономически политики. Изследва се състоянието и развитието на българската икономика през 2023 г. и се представят прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Разгледани са основните сектори на икономиката (реален, фискален, външен и финансов) при отчитане на връзките и зависимостите между тях както във вътрешен,

така и в международен план. Тази година специалният тематичен фокус е върху енергийната бедност в България и политиките за нейното ограничаване.

Краткосрочната прогноза на ИИИ е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от Ковид. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС. Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г., прогнозираят икономистите.

Препоръките на авторите на доклада към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

Докладът анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. Посочва се, че България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Учените от ИИИ посочват необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

<https://www.publics.bg/bg/news/36129/%D0%98%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%91%D0%90%D0%9D%D0%A7%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BE%D1%82%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%B4%2025%D0%B3.html>

Икономисти от БАН: Членството в еврозоната може да се отложи след 2025 г.

АВТОР: publics.bg

- © freepik

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%. Сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказва по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на 2023 г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност. Това се казва в Годишния доклад на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките (БАН). Докладът, който е на тема „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“, разглежда състоянието и развитието на глобалната и

националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоковоматериални запаси. Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати. Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на 2023 г.

Данните сочат, че притокът на заемни средства, вследствие от поддържането на бюджетни дефицити, засилва високата ликвидност в банковата система и рефлектира върху обемите и разходите за кредити. Изпълнението на Маастрихтския критерий за инфлация се очертава като най-голямото предизвикателство пред икономическата политика на страната през 2024 г., посочват от БАН.

През 2023 г. пазарът на труда е все още относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с 2022 г.

Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, сочи изследването.

Други мерки за компенсация на високите енергийни цени са отменени, което намалява публичните разходи в частта на субсидиите. Правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета за 2023 г. (освен субсидиите) или на увеличаване на данъците.

Въпреки експанзионистичната политика и инфлационните процеси, в докладите на ЕК за механизма за предупреждение за 2023 и 2024 г., България не е посочена сред държавите-членки на ЕС, които може да бъдат засегнати или за които съществува риск да бъдат засегнати от макроикономически дисбаланси и в частност фискални рискове, напомнят от БАН. Това дава основания да се очаква, че Маастрихтските критерии за присъединяване към еврозоната по отношение на състоянието на фискалния сектор ще бъдат изпълнени.

Българският лев поскъпва в реално изражение в най-голяма степен спрямо валутите на останалите основни търговски партньори, което е предпоставка за влошаване на външнотърговското салдо на страната, посочва докладът. Високата концентрация на износа на стоки към държавите-членки на ЕС и липсата на трайна търговска диверсификация към други страни не само прави българския износ силно зависим от икономическата конюнктура при тях, но и предопределя високия дял на чуждестранна добавена стойност в крайната продукция за износ.

По отношение на стойностите на износа и вноса, относително най-балансирана е търговията с Германия и Италия, докато Румъния все повече се налага като водещ външнотърговски партньор на България в рамките на ЕС, към чийто пазар може да се пренасочи износът на стоки. В определени стокови групи потенциал за развитие имат

отношенията с някои африкански страни като Алжир, Египет и Мароко. Най-голям принос за положителното салдо на текущата и капиталовата сметка на платежния баланс през 2023 г. има нарастващото с над 27% на годишна база положително салдо по статия „Услуги“ на фона на неблагоприятната тенденция на сериозно изтичане на доход от преки чуждестранни инвестиции (6.9% от БВП) от страната.

През 2023 г. динамиката на паричното предлагане видимо се забавя, което се наблюдава и по отношение на широките пари (паричен агрегат М3), а приносът на парите в обращение е доста ограничен (около 1/3 от общия прираст на резервните пари). Банковите резерви нарастват с 4 млрд. лв. в резултат от предприетото от БНБ увеличение на нормата на задължителните минимални резерви на банките.

Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС. Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както поради външни фактори, така и поради провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г.

В темата на фокус се анализират и оценяват измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. Основната теза, която се защитава, е, че България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област.

Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство според броя лица в домакинството, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство. В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, както и адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията и въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, казват икономистите на БАН.

<https://www.bta.bg/bg/news/economy/673472-inflatsiyata-i-politikata-na-dohodite-nesaobrazena-s-realnite-byudzhetni-vazmoz>

Инфлацията и политиката на доходите, несъобразена с реалните бюджетни възможности, могат да отложат членството в еврозоната и след 2025 г., според доклад

[Анелия Цветкова](#)

Снимка: Владимир Шоков/БТА, архив
София,
20.05.2024 12:47
(БТА)

Инфлацията в България постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г. Това се посочва в редовния годишен доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките (БАН), съобщиха от института. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Краткосрочната прогноза на ИИИ е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от ковид. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното

повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС. Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г., прогнозираят икономистите.

Препоръките им към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

Докладът анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. Посочва се, че България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Учените от ИИИ посочват необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация. Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

<https://novini.bg/bylgariya/ikonomika/845952>

България е с едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС

- 20 май 2024 13:34

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Това се казва в темата на фокус в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

[Инфлацията и политиката на доходите могат да отложат членството в еврозоната и след 2025 г.](#)

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в **работните заплати** през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в Доклада.

<https://www.focus-news.net/novini/Bylgaria/Ucheni-ot-BAN-s-negativen-doklad-za-finansite-ni-2120945>

Учени от БАН с негативен доклад за финансите ни

© Фокус

Автор: [Петър Дучев](#)

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изоставя при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Това се казва в темата на фокус в редовния Годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Темата на фокус анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. В нея учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в работните заплати през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в Доклада.

През 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Годината 2023 се характеризира и със запазване на интензивните темпове на

кредитиране в банковия сектор на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се казва в Доклада.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

ПРОГНОЗНИ ОЦЕНКИ В КРАТКОСРОЧЕН ПЛАН

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от Доклада.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

Икономистите на БАН: България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС

- 20 Май 2024
- [kompas](#)

България

Това се казва в темата на фокус в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Темата на фокус анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. В нея учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси. Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се преструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в работните заплати през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в Доклада.

През 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Годината 2023 се характеризира и със запазване на интензивните темпове на кредитиране в банковия сектор на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се казва в Доклада. Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение.

За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари,

дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

ПРОГНОЗНИ ОЦЕНКИ В КРАТКОСРОЧЕН ПЛАН

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС. Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от Доклада.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

Пълният текст на Годишния доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ за 2023 г. може да намерите на следния линк: <https://www.iki.bas.bg/godishen-doklad-2024>

<https://profit.bg/article/2024052008251325239>

БАН: България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС

➡ Учените извеждат необходимостта от активна социална и инвестиционна политика не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация

от profit.bg 20.05.2024 / 11:38

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област.

Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Темата на фокус анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. В нея учените извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

Състояние и развитие на националната икономика

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад.

Сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност.

Икономиката слабо се преструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в работните заплати през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в доклада.

През 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените.

Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

2023 г. се характеризира и със запазване на интензивните темпове на кредитиране в банковия сектор на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар.

Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

Прогнозни оценки в краткосрочен план

Краткосрочната прогноза на БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19.

Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

Пълният текст на Годишния доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ за 2023 г. може да намерите [ТУК](#)

https://www.actualno.com/finance/prognoza-ot-ban-priemaneto-na-evroto-shte-se-otloji-za-sled-2025-g-news_2225049.html

Прогноза от БАН: Приемането на еврото ще се отложи за след 2025 г.

20.05.2024 11:36

Инфлацията в България постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и

след 2025 г. Това се посочва в краткосрочната прогноза на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

ИИИ публикува редовния Годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания". В него се прогнозира още, че вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г. Състояние на националната икономика Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати. Инфлацията Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в работните заплати през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в Доклада.

През 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини

към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ.

Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Годината 2023 се характеризира и със запазване на интензивните темпове на кредитиране в банковия сектор на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се казва в Доклада.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

Енергийната бедност

Темата на фокус в доклада анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. Страната ни регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област, посочват икономистите.

Учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

Прочетете целия материал на следния линк: https://www.actualno.com/finance/prognoza-ot-ban-priemaneto-na-evroto-shte-se-otloji-za-sled-2025-g-news_2225049.html © Actualno.com

https://petel.bg/Ucheni-ot-BAN-s-negativen-doklad-za-finansite-ni_525571

Учени от БАН с негативен доклад за финансите ни

20.05.2024 / 11:35 0

Снимка Булфото, архив

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Това се казва в темата на фокус в редовния Годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г., предава [Фокус](#).

Темата на фокус анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. В нея учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката

слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в работните заплати през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в Доклада.

През 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Годината 2023 се характеризира и със запазване на интензивните темпове на кредитиране в банковия сектор на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се казва в Доклада.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

ПРОГНОЗНИ ОЦЕНКИ В КРАТКОСРОЧЕН ПЛАН

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от Доклада.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

<https://manager.bg/%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0/ban-inflaciata-i-politikata-na-dohodite-moze-da-otlozat-chlenstvoto-na-balgaria-v-evrozonata-i-sled-2025-g->

БАН: Инфлацията и политиката на доходите може да отложат членството на България в еврозоната и след 2025 г.

Инфлацията в България постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството на страната ни в еврозоната би се отложило и след 2025 г. Това се посочва в редовния годишен доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките (БАН), съобщиха от института. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Състояние и развитие на икономиката

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в доклада на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в работните заплати през 2023 г. не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се посочва още в доклада на ИИИ.

През 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Интензивните темпове на кредитиране се запазват

Годината 2023 се характеризира и със запазване на интензивните темпове на кредитиране в банковия сектор на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се казва в доклада.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за

повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите от БАН.

Краткосрочната прогноза

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от доклада.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

България е сред страните в ЕС с най-високи нива на енергийна бедност

Учените от ИИИ отбелязват в доклада, че България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област.

Темата на фокус анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. В нея учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий.

Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още от БАН.

<https://www.moreto.net/novini.php?n=495901>

Доклад на БАН: Инфлацията и политиката на доходите ще отложат приемането на еврото и след 2025 г.

Днес, 20 Май 2024 15:21

Източник: [Moreto.net](https://www.moreto.net)

A⁻ A⁺

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област.

Това се казва в темата на фокус в редовния Годишен доклад: „[Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания](#)“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план

Темата на фокус анализира и оценява **измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г.** В нея учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на **механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията** в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи **ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия**, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, се казва в Годишния доклад на учените от ИИИ. Според тях сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се разширява, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.

Инвестиционната активност остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Годишната инфлация се забавя значително и възлиза на 5% в края на м.г. Въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. Отсъствието на структурни промени в заетостта съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. Динамиката и структурните промени в **работните заплати през 2023 г.** не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в Доклада.

През 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях правителството продължава с активната политика по доходите, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Годината 2023 се характеризира и със запазване на **интензивните темпове на кредитиране в банковия сектор** на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели, въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите, се казва в Доклада.

Една от положителните новини е **изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение**. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

ПРОГНОЗНИ ОЦЕНКИ В КРАТКОСРОЧЕН ПЛАН

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е **вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж**, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски партньори на

България, външното търсене ще остане относително ниско, а **платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.**

Инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия **членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от Доклада.**

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

<https://news.bg/economics/ikonomistite-ot-ban-zabavyane-na-inflatsiyata-no-i-na-rastezha-prez-2023-g.html>

Икономистите от БАН: Забавяне на инфлацията, но и на растежа през 2023 г.

Автор: news.bg

20.05.2024 12:20:00

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, но също така и годишната инфлация, която възлиза на 5% в края на м.г. Това се казва в Годишния доклад на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките (БАН). Докладът, който е на тема "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания", разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Според доклада **сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск.** Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се е разширило, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Но учените от ИИИ подчертават, че въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), **редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск.**

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, **българските фирми са намалили покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси.** Инвестиционната активност също остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен. Икономиката слабо се реструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст.

В доклада още се констатира, че през 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, **които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната.** Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, **въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата.** Според учените от ИИИ правителството продължава с активната политика по доходите.

Икономистите отбелязват, **че фискалната позиция на страната се поставя в риск** заради промените в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи.

През 2023 г., за пръв път след 2017 г., **пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация.** Това се дължи на увеличените стойности на индексите на капиталовия пазар

Според Годишния доклад България регистрира **едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС,** но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий.

Икономистите на БАН прогнозират, **че вътрешното търсене ще продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж.** Но се очаква той да остане слаб в основните търговски партньори на България, което означава, че външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г.

Инфлацията постепенно ще намалява, **но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие** както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от доклада.

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в

2024-05-20 | 11:02:13 | [България](#)

2 4 7

Икономистите на БАН алармираха: България е лидер по енергийна бедност в ЕС

България записва едни от **най-високите равнища на енергийна бедността в Европейски Съюз**, само че изостава при въвеждането на механизми за поддръжка на енергийно бедните семейства. Липсва целенасочена и координирана междусекторна политика в тази област, сочи Годишният отчет „Икономическо развиване и политики в България: оценки и упования“ на Института за стопански проучвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът акцентира нуждата от дейна **обществена и капиталова политика**, която да освен покрива настоящите разноски за превоз и сила, само че и да се стреми към дълготрайното им понижаване посредством целенасочени вложения в енергийна успеваемост и декарбонизация. Учените от ИИИ предлагат въвеждането на механизъм за **обществена търпимост на цените на електрическата енергия**, съгласуван с либерализирания пазар, с ясно написани ограничения и канара на диференциране на поддръжката по рентабилен аршин. Те също по този начин оферират оценката на енергийната бедността да се прави на равнище домакинство, а не на разположение, като се вземат поради броят на лицата и жилищната повърхност за всеки вид домакинство.

Ежегодното следене на **реновираните здания и разхода за сила**, както и съответната оценка на обществените опасности и благоприятни условия, са също измежду рекомендациите. Те включват оценка на последствията за заетостта и уменията, както и въздействията от климатичния и енергийния преход.

Според Годишния отчет икономическият напредък през 2023 година се забавя до 1.8%. Основни фактори за това са по-слабото външно търсене, нарасналите лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови напън. Въпреки тези провокации, **частното ползване се уголемява**, изключително през първите шест месеца на годината, подхранвано от постоянния пазар на труда, нарасналото доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и дейната кредитна активност.

Инвестиционната интензивност остава слаба, което трайно се обрисова като систематичен проблем за българската стопанска система. Въпреки това, компаниите съумяват да поддържат заетостта и да покачват номиналните работни заплати. Годишната инфлация се забавя доста и възлиза на 5% в края на годината. Въпреки антиинфлационните дейности на интернационалните фактори, вътрешната макроикономическа среда продължава да оказва проинфлационен напън.

Пазарът на труда през 2023 година остава релативно спокоен, макар някои отрицателни количествени и структурни промени спрямо миналата година. Липсата на структурни промени в заетостта подхожда на общото положение на закъснение на икономическия напредък и ниската капиталова интензивност. Динамиката и структурните промени в работните заплати не подтикват придвижването на заетите сред другите групи стопански действия.

Фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, макар инфлационните процеси и идната оценка на Европейската комисия и Европейската централна банка за спазването на Маастрихтските критерии. Част от ограниченията за подкрепяне на семействата и бизнеса, подхванати по време на пандемията, се резервират, макар че инфлацията се трансформира в по-голям проблем от безработицата.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при Българска академия на науките е вътрешното търсене да продължи да бъде главен фактор на икономическия напредък, който се чака да остане под евентуалния и гладко да се възвърне до междинните равнища преди пандемията. Динамиката на потреблението ще се дефинира от повишаването на работните заплати, умереното повишение на заетостта и ниския, само че позитивен напредък на кредитната интензивност. Инвестициите ще се въздействат главно от темповете на асимилиране на средствата от Европейски Съюз.

Очакваният **слаб стопански напредък** в главните търговски сътрудници на България ще задържи външното търсене на ниско равнище, а платежният баланс ще се утежнява през интервала 2024-2026 година. Инфлацията последователно ще понижава, само че ще остане по-висока от нормалната през предходното десетилетие, което може да отсрочи участието в еврозоната и след 2025 година.

ИИИ предлага **активизиране на капиталовата интензивност**, реструктуриране на пазара на труда в изискванията на зелен и цифров преход, фискална консолидация,

насърчаване на капацитета на външнотърговските връзки със страни отвън Европейски Съюз и опазване на стабилността на финансовия бранш.

Пълният текст на Годишния отчет „Икономическо развиване и политики в България: оценки и упования“ за 2023 година може да бъде открит.

Определени чиновници са с по-високи пенсии от други, каква е повода?

<https://www.5minuti.bg/ikonomika/ikonomistite-ot-ban-zabavyane-na-inflatsiyata-no-i-na-rastezha-prez-2023-g>

Икономистите от БАН: Забавяне на инфлацията, но и на растежа през 2023 г.

12:20, 20.05.2024 6

Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1.8%, но също така и годишната инфлация, която възлиза на 5% в края на м.г. Това се казва в Годишния доклад на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките (БАН). Докладът, който е на тема "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания", разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Според доклада сериозен ефект върху реалния растеж на БВП оказват по-слабото външно търсене, повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващият ценови натиск. Въпреки тези предизвикателства, частното потребление се е разширило, особено през първите шест месеца на м.г., подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Но учените от ИИИ подчертават, че въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск.

Износът на стоки отбелязва спад, което се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми са намалили покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси. Инвестиционната активност също остава слаба, което трайно се очертава като структурен проблем за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен. Икономиката слабо се преструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и

активизиране на населението в трудоспособна възраст.

В доклада още се констатира, че през 2023 г. фискалната политика продължава да бъде експанзионистична, въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях правителството продължава с активната политика по доходите

Икономистите отбелязват, че се фискалната позиция на страната се поставя в риск заради промените в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи.

Увеличават се стойностите на индексите на капиталовия пазар. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация.

Според Годишния доклад България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област.

Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий.